

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 81/19
Luxemburg, 24 iunie 2019

Hotărârea în cauza C-619/18
Comisia/Polonia

Dispozițiile legislației poloneze privind reducerea vârstei de pensionare a judecătorilor Curții Supreme sunt contrare dreptului Uniunii

Măsurile în litigiu încalcă principiile inamovibilității judecătorilor și independenței judiciare

La 3 aprilie 2018, a intrat în vigoare noua lege poloneză privind Curtea Supremă (denumită în continuare „Legea privind Curtea Supremă”). În temeiul acestei legi, vârsta de pensionare a judecătorilor Curții Supreme a fost redusă la 65 de ani. Noua limită de vârstă se aplică de la data intrării în vigoare a legii menționate, inclusiv judecătorilor acestei instanțe numiți anterior datei respective. Prolungirea funcției judiciare active a judecătorilor Curții peste vârsta de 65 de ani este posibilă, însă este condiționată de prezentarea unei declarații prin care judecătorul în cauză să indice că dorește să își exercite în continuare funcția și a unui certificat care să ateste că starea sa de sănătate îi permite să își exercite funcția, precum și de autorizarea președintelui Republicii Polone. Pentru acordarea acestei autorizații, președintele Republicii Polone nu ar fi ținut de vreun criteriu, iar decizia sa nu ar face obiectul niciunui control jurisdicțional.

Astfel, potrivit legii menționate, judecătorii în exercițiu ai Curții Supreme care au împlinit vârsta de 65 de ani înainte de data intrării în vigoare a acestei legi sau cel târziu la 3 iulie 2018 trebuiau să se pensioneze la 4 iulie 2018, în afară de cazul în care prezentaseră, înainte de 3 mai 2018 inclusiv, o asemenea declarație și un asemenea certificat și dacă președintele Republicii Polone autorizase prelungirea funcției lor la Curtea Supremă.

La 2 octombrie 2018, Comisia a introdus la Curtea de Justiție o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor¹. Comisia apreciază că, pe de o parte, prin reducerea vârstei de pensionare și prin aplicarea acesteia judecătorilor numiți la Curtea Supremă până la 3 aprilie 2018 și, pe de altă parte, prin acordarea președintelui Republicii Polone a puterii discreționare de a prelungi funcția judiciară activă a judecătorilor Curții Supreme, Polonia a încălcat dreptul Uniunii².

Prin Ordonanța din 15 noiembrie 2018, președintele Curții a admis cererea Comisiei de soluționare a acestei cauze potrivit procedurii accelerate.

Comisia a subliniat în ședință că, deși dispozițiile Legii privind Curtea Supremă contestate în prezenta procedură au fost modificate prin Legea din 21 noiembrie 2018, nu era sigură că această lege din 21 noiembrie 2018 elimină încălcările invocate ale dreptului Uniunii și, în orice caz, se

¹ În plus, până la pronunțarea hotărârii Curții, Comisia a solicitat Curții, în cadrul unei proceduri de măsuri provizorii, să dispună obligarea Republicii Polone să adopte următoarele măsuri provizorii: 1) să suspende aplicarea dispozițiilor naționale referitoare la reducerea vârstei de pensionare a judecătorilor Curții Supreme; 2) să ia toate măsurile necesare pentru a garanta că judecătorii Curții Supreme vizați de dispozițiile în litigiu pot continua să își exercite funcțiile în același post, bucurându-se totodată de același statut și de aceleași drepturi și condiții de lucru de care beneficiau înainte de intrarea în vigoare a Legii privind Curtea Supremă; 3) să se abțină de la adoptarea oricărei măsuri care vizează numirea unor judecători la Curtea Supremă în locul celor vizați de aceste dispoziții, precum și de la adoptarea oricărei măsuri care vizează numirea noului prim-președinte al Curții Supreme sau indicarea persoanei însărcinate să conducă Curtea Supremă în locul prim-președintelui său până la numirea noului prim-președinte, 4) să comunice Comisiei, în termen de cel mult o lună de la notificarea Ordonanței Curții, iar apoi, în fiecare lună, toate măsurile pe care le va fi adoptat pentru a se conforma pe deplin acestei ordonanțe. Prin Ordonanța din 17 decembrie 2018, Curtea a admis integral cererea de măsuri provizorii a Comisiei până la pronunțarea hotărârii în această cauză (a se vedea CP nr. [204/18](#)).

² Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE și articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).

menține un interes în pronunțarea unei hotărâri a Curții, având în vedere importanța independenței puterii judiciare în ordinea juridică a Uniunii.

Prin hotărârea pronunțată astăzi, Curtea amintește mai întâi că dreptul Uniunii se întemeiază pe premisa fundamentală potrivit căreia fiecare stat membru împărtășește cu toate celelalte state membre, și recunoaște că acestea împărtășesc cu el, valorile comune prevăzute la articolul 2 TUE³. Această premisă implică și justifică existența încrederii reciproce dintre statele membre și în special dintre instanțele lor în recunoașterea acestor valori pe care se întemeiază Uniunea, printre care cea a statului de drept și, așadar, în respectarea dreptului Uniunii care le pune în aplicare.

Pe de altă parte, deși organizarea justiției în statele membre intră în competența acestora din urmă, totuși, în exercitarea acestei competențe, statele membre sunt ținute să respecte obligațiile care decurg pentru acestea din dreptul Uniunii. Rezultă că statele membre trebuie să instituie căile de atac necesare pentru a asigura o protecție jurisdicțională efectivă, în sensul Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în domeniile reglementate de dreptul Uniunii. Mai precis, orice stat membru trebuie, în temeiul articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, să se asigure că organismele care, în calitate de „instanță” în sensul definit de dreptul Uniunii, fac parte din sistemul său de căi de atac în aceste domenii îndeplinesc cerințele unei asemenea protecții. Pentru a garanta că o instanță precum Curtea Supremă este în măsură să ofere această protecție, prezervarea independenței acestui organism este primordială. Prin urmare, normele naționale vizate de Comisie în acțiunea sa pot face obiectul unui control din perspectiva articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE.

Curtea constată apoi că indispensabila libertate a judecătorilor în privința oricăror intervenții sau presiuni exterioare necesită anumite garanții, printre care inamovibilitatea, de natură să protejeze persoana celor care au îndatorirea de a judeca. Principiul inamovibilității impune în special ca judecătorii să poată rămâne în funcție cât timp nu au împlinit vârsta obligatorie de pensionare sau până la expirarea mandatului lor, atunci când acesta are o durată determinată. Fără a avea un caracter total absolut, principiul menționat nu poate face obiectul unor excepții decât cu condiția ca motive legitime și imperative să justifice acest aspect, cu respectarea principiului proporționalității. În speță, aplicarea măsurii constând în reducerea vârstei de pensionare a judecătorilor Curții Supreme în cazul judecătorilor deja în exercițiu în cadrul acestei instanțe are drept consecință o încetare anticipată a exercitării funcțiilor jurisdicționale ale acestora din urmă. O astfel de aplicare nu poate fi admisă decât dacă este justificată de un obiectiv legitim și proporțional raportat la acesta și cu condiția de a nu fi de natură să genereze îndoieli legitime, în percepția justițiabililor, referitoare la impenetrabilitatea instanței respective în privința unor elemente exterioare și la imparțialitatea sa în raport cu interesele care se înfruntă.

Curtea respinge argumentul Poloniei potrivit căruia reducerea vârstei de pensionare a judecătorilor Curții Supreme la 65 de ani a rezultat dintr-o voință de armonizare a acestei vârste cu vârsta generală de pensionare aplicabilă tuturor lucrătorilor în Polonia și de optimizare, prin aceasta, a structurii de vârstă a membrilor acestei instanțe. Astfel, expunerea de motive a proiectului noii Legi privind Curtea Supremă, instituirea unui nou mecanism care îi permite președintelui Republicii să decidă, în mod discreționar, prelungirea exercitării funcției de judecător astfel scurtate și faptul că măsura în cauză a afectat aproape o treime dintre membrii în exercițiu ai acestei instanțe, printre care prim-președinta acesteia, al cărei mandat de șase ani garantat de Constituție s-a scurtat, sunt de natură să creeze îndoieli serioase cu privire la finalitățile reale ale acestei reforme. În plus, această măsură nu rezultă nici adecvată pentru atingerea finalităților susținute de Polonia, nici proporțională. Prin urmare, **Curtea constată că aplicarea măsurii reducerii vârstei de pensionare a judecătorilor Curții Supreme în cazul judecătorilor în exercițiu în cadrul acestei instanțe nu este justificată de un obiectiv legitim și aduce atingere principiului inamovibilității judecătorilor, care este inerent independenței lor.**

---

³ Această dispoziție prevede în special că Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților.

Pe de altă parte, Curtea subliniază că garanțiile de independență și de imparțialitate a instanțelor necesită ca instanța în discuție să își exercite funcțiile în deplină autonomie, fiind astfel protejată de intervenții sau de presiuni exterioare susceptibile să aducă atingere independenței de judecată a membrilor săi și să influențeze deciziile acestora, cu respectarea obiectivității și fără a avea niciun interes în soluționarea litigiului. Curtea arată, în această privință, că condițiile și modalitățile procedurale de care noua Lege privind Curtea Supremă condiționează prelungirea eventuală a exercitării funcției de judecător al Curții Supreme peste vârsta normală de pensionare nu îndeplinesc asemenea cerințe. Astfel, o asemenea prelungire este în prezent supusă unei decizii a președintelui Republicii care are un caracter discreționar, prin faptul că adoptarea sa nu este, în sine, încadrată de niciun criteriu obiectiv și verificabil, și nu trebuie să fie motivată. În plus, o astfel de decizie nu poate face obiectul unei căi de atac jurisdicționale. Pe de altă parte, Consiliul Național al Magistraturii, solicitat să dea un aviz președintelui Republicii înainte ca acesta să își adopte decizia, ca regulă generală și în absența unei norme care să îl oblige să motiveze aceste avize, s-a limitat la emiterea respectivelor avize, favorabile sau defavorabile, uneori lipsite de orice motivare, alteleori însoțite de o motivare pur formală. Prin urmare, astfel de avize nu sunt de natură să poată contribui la a-l edifica în mod obiectiv pe președintele Republicii în exercitarea puterii cu care este investit pentru a autoriza, de două ori, de fiecare dată pentru trei ani, între vârsta de 65 de ani și vârsta de 71 de ani, continuarea exercitării funcției de judecător al Curții Supreme. Curtea concluzionează că această putere este de natură să dea naștere unor îndoieli legitime, în special în percepția justițiabililor, cu privire la impenetrabilitatea judecătorilor în discuție față de elemente exterioare și la imparțialitatea lor în raport cu interesele susceptibile să se înfrunte în fața acestora.

MENTIUNE: O acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, care este îndreptată împotriva unui stat membru care nu își respectă obligațiile care decurg din dreptul Uniunii, poate fi formulată de către Comisie sau de către un alt stat membru. În cazul în care Curtea de Justiție constată neîndeplinirea obligațiilor, statul membru în cauză trebuie să se conformeze de îndată hotărârii pronunțate.

În cazul în care consideră că statul membru nu s-a conformat hotărârii, Comisia poate introduce o nouă acțiune prin care să solicite aplicarea unor sancțiuni pecuniare. Cu toate acestea, în situația în care nu au fost comunicate Comisiei măsurile de transpunere a unei directive, Curtea poate aplica sancțiuni, la propunerea Comisiei, de la stadiul primei hotărâri.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106